

RAYMOND
CARVER

RAYMOND

CARVER

SLON
A DVACET
POVÍDEK

...myslel na zátku, která mu ještě stále ležela u špičky boty. Aby ji zvedl, musel by se sehnout a stále přitom držet vázu. Udělá to. Předklonil se. Aniž pohlédl dolů, natáhl ruku a sevřel zátku v dlani.

VOLVOX GLOBATOR

Raymond Carver

**SLON
A DVACET POVÍDEK**

Povídky

VOLVOX GLOBATOR

Raymond Carver

Slon

Přeložil Jiří Hrubý

Translation © Jiří Hrubý, 2013

copyright © Raymond Carver, 1988, Tess Gallagher 1989

Ten stories from *Call If You Need Me*:

copyright © Tess Gallagher 2000

One story from *Furious Seasons And Other Stories*:

copyright © Raymond Carver, 1968, 1970, 1974, 1975, 1976, 1977, 1989,

Tess Gallagher, 2009

Four Stories from *Fires*:

copyright © Raymond Carver 1968, 1969, 1970, 1971, 1973, 1975, 1976,
1977–83, 1984–1988, Tess Gallagher 1989, 1990, 1991, 2000, 2001–2009

All rights reserved

ISBN 978-80-7207-898-1

ISBN 978-80-7511-275-0 (epub)

ISBN 978-80-7511-276-7 (pdf)

IDYLA

Když vyšel z bistra, už nesněžilo a obloha nad kopci za řekou se projasňovala. Chvilí postál u auta, protáhl se, dveře držel pootevřené a při zívání do úst nabral chladný vzduch. Měl dojem, že ho téměř ochutnává. Vklouzl za volant a vjel zase na silnici. Bylo to jen asi hodinu jízdy, takže odpoledne ještě bude mít pár hodin. K tomu zítřek. Celý den. Skvělé bylo už jen na to pomyslet.

V Parke Junction přešel přes řeku a odbočil na cestu k chatě. Huňaté, sněhem obtěžkané stromy rostly hned u cesty. Strmé bílé kopce se po obou stranách ztrácely v mracích, takže se nepoznalo, kde končí kopec a kde začíná obloha. Připomínalo to čínské krajinky, které v té době obdivovali v Portlandu. Moc se mu ty obrazy líbily. Bylo to něco jiného. Tak nějak to řekl Frances, ale ona si pochopitelně nebyla jistá. Škoda že nejela taky. Při té myšlence si poposedl a rukou si přešel přes bradu.

Dorazil tam krátce před polednem. Napřed viděl chatky nahoře na kopci a teprve pak, když cesta přestala stoupat, i hlavní budovu. Zpomalil, dokodrcal na pískem vysypané parkoviště a zastavil kousek od vchodu. Stáhl okénko, chvíli jen tak seděl a rameny tlačil do opěradla. Na chvíli zavřel oči. Světlečervený neon blikavě oznamoval *Castlerock*. Pod neonem bylo lakem krasopisně připsáno „Luxusní chaty – RECEPCE“. Posledně tu byli s Frances, na podzim to byly tři roky. Zůstali na tři noci, v tišině po proudu tehdy chytil pět krásných kousků. Jezdívají sem často, dvakrát nebo třikrát za rok. Otevřel dveře a pomalu vystoupil – měl ztuhlou šíji i záda. Strčil si ruce do kapes bundy; ztěžka šel přes jiskřivý zmrzlý sníh a vystoupal po dřevěných schodech. Nahoře si očistil boty od sněhu a bláta a kývl na dvojici, která právě vycházela ven. Všiml si, jak muž svou partnerku na schodech přidržoval za paži. Vytáhl si zip až nahoru, stáhl bundu přes kalhoty a teprve pak otevřel dveře.

Uvnitř bylo šero, vonělo tam hořící dřevo a smažená šunka, odněkud cinkaly talíře. Opřel se o dveře a snažil se přivyknout přítomí. Trochu to tam přestavěli. U stěny po jeho pravici byl pult a stolky už tenkrát, teď ale u dveří přibýly stojánek s pohlednicemi a automat na barevné kulaté žvýkačky. Položil ruku na skleněnou desku, takže zakryl nálepku Klubu lvů. Nalevo byly ve vitríně kožené kabelky, boty na vysokých podpatcích, kožené peněženky a několikery mokasíny. A nahoře na vitríně indiánské korálkové náhrdelníky a náramky, kousky zkamenělého dřeva. Pamatoval se, že tam býval krb, ale teď ho zřejmě zakryli nebo s ním něco udělali. Postoupil ode dveří, prošel kolem všech vystavených věcí, ale už se na ně ani nepodíval a přistoupil k pultu. Nasedl na stoličku jako na koně: přehodil nohu a zadek mu přečuhoval. Vůbec ho nenapadlo, jak to bude vypadat – došlo mu to, teprve když tak seděl. Opatrně se rozhlédl. Dva muži o pár stoliček dál přestali hovořit a dívali se na něho. Byli to lovci, červené čepice a bundy měli položené na stolku za sebou. Čekal, protahoval si prsty, zlatý snubní prsten si posunoval ke kloubu a zase zpátky a uvědomil si, jak ho má volný.

„Jak dlouho už tu jste?“ zeptala se ho dívka a trochu se mračila. Neslyšně k němu přišla z kuchyně.

„Jen chvíli.“

„Měl jste zazvonit, já vůbec netušila, že tu jste!“ Při řeči se jí v ústech leskla horní i dolní rovnátka.

„Měl bych u vás mít zamluvenou chatku. Někdy minulý týden jsem posílal pohled.“

„Tak to musím zajít pro paní Mayeovou. Pro kuchařku. Má chatky na starost.“ Vykročila směrem ke kuchyni. „Já o tom nevím. Nic mi neřekla. Víte, my chatky přes zimu většinou nepronajímáme.“

„Ale já vám poslal pohled.“

S vrznutím se k ní na stoličce natočil. Oba muži se otočili a zase už se na něho dívali.

„Tak já jdu pro paní Mayeovou,“ řekla.

Třel si ruce a cítil, jak mu hoří tváře. Nad pultem visela velká reprodukce Frederika Remingtona: vrávorající, vyděšený bizon a indiáni s nataženými luky.

„Pane Harolde!“ Přicházela starší žena, malá a šedovlasá, s mohutným poprsím a silnou šíjí, pod bílou uniformou jí prosvítalo spodní prádlo. Rozvázala si zástěru a podala mu ruku vybledlou mytím nádobí.

„Moc rád vás vidím, paní Mayeová.“

„No málem jsem vás nepoznala, pane Harolde. Nevím, co to s tou holkou někdy je... Edith je moje vnučka. Teď se o to tady stará moje dcera s manželem.“ Sundala si zamlžené brýle a s úsměvem je otírala.

Podíval se na naleštěný pult a přejel prsty přes chladivé žilkované dřevo.

„Kde jste nechal paní?“

„Tenhle týden se necítila dobře. Nevím...“ Přešlápl a podíval se jí na bradu.

„To mě teda moc mrzí! Hezky jsem to tam pro vás dva nachystala. Třeba by jí pobyt tady prospěl. Je to zvláštní, ale někdy se člověku udělá líp už jen díky změně prostředí.“ Položila zástěru za pokladnu. „Edith! Odvedu pana Harolda do jeho chatky! Musím si jenom, pane Harolde, vzít kabát.“ Dívka jí neodpověděla, ale objevila se v kuchyňských dveřích a dívala se, jak odcházejí.

Venku vysvitlo slunce a jas ho úplně bodal do očí. Pomalu za ní sestupoval po schodech a přidržoval se zábradlí.

„To slunce je nepříjemné, že? Ale svítí tento týden poprvé.“ Zamávala nějakým lidem, kteří kolem projeli v autě.

Minuli benzinovou pumpu, zamčenou a zasněženou, a kůlnu, na jejíchž dveřích visela cedule PNEU. Rozbitými okny zahlédl hromady pytlů, staré pneumatiky a barely. Bylo jasné, že je tam vlhko a zima, uvnitř byl navátý sníh, napadal na rozbité sklo na parapetu.

„To kluci,“ vysvětlila. Zastavila se a ukázala na rozbité okno. „Pořád nám škoděj. Je jich celá parta, běžaj sem z toho stavebního tábora dole.“ Potřásla hlavou. „Chudáci mrňaví. Copak je to pro děti nějaký život? Takhle se pořád stěhovat... Jejich tátové stavěj přehradu.“ Odmkla chatku a zatlačila do dveří. „Dopoledne jsem vám tu zatopila, abyste tu měl příjemně.“

„Tak to moc děkuju, paní Mayeová.“

Bylo tam velké dvoulůžko s obyčejným přehozem, toaletka a psací stůl – v obýváku odděleném od kuchyňky dřevěným, jen do pasu sahajícím přepažením. Umyvadlo, kamna na dřevo, dřevěná truhla, stará lednička, stůl s voskovaným ubrusem a dvě dřevěné židle. Dvoje dveře vedly na záchod a verandičku, kde si mohl sušit prádlo.

„Vypadá to moc pěkně,“ poznamenal.

„Trochu jsem to tu uklidila. Kdybyste, pane Harolde, cokoliv potřeboval...“

„Teď určitě ne, uvidím, až sejdu dolů.“

„Tak už vás tu nechám. Určitě jste po dlouhém řízení unavený.“

„Měl bych si asi donést věci.“ Zavřel dveře, takže se ocitli na verandě a hleděli do údolí. Vyndal z krabičky cigaretu. Na jednom konci ji olízl a dal si ji do úst.

„To je teda škoda, že paní nemohla,“ dodala. „Jako by takhle něco chybělo.“

Stáli téměř na úrovni ohromného černého skaliska, místy zasněženého, které vystupovalo ze svahu za silnicí. Někdo občas tvrdil, že v něm vidí hrad. Vyndal si cigaretu z úst a paní o krok ustoupila. „A jak berou ryby?“

„Někomu berou, ale teď se spíš střílí. To víte, sezona vysoké.“

Vyjel s autem, jak nejvýš to šlo, a začal vykládat věci. Jako poslední vyndal púllitrovku skotské z přihrádky. Postavil lahev na stůl, ale potom ji odnesl na odkapávací desku – to když na stolku rozložil krabičky s olůvky, stříbrnými háčky a masivními červenými a bílými muškami. Seděl u stolu a kouřil, před sebou otevřenou krabici s rybářským náčiním, všechno to tam bylo pěkně naskládané na svém místě, mušky a olůvka. Oběma rukama zkoušel pevnost vlasce a vázal návnady na odpoledne, byl moc rád, že se vypravil. Ještě ho do večera čekalo několik příjemných hodin. A potom celý zítřek. Už se rozhodl, že si lahev schová, až se večer vrátí, a zbytek pak na zítřek. Jednou se mu zdálo, že něco zaškrábalo na dveře, a tak vstal od stolu, aby se podíval, ale nic tam nebylo. Jen strmé běloskvoucí kopce a borovice od

pohledu odumřelé. Nahoře zatažená obloha a hodně dole u silnice pár budov a aut. Pořád ještě měl spoustu času, takže by se mohl na chvíli natáhnout. Stejně to těsně před setměním bude nejlepší. Dolů může sejít třeba tak za hodinu. Zavřel dveře a zkontroloval kamna, pak se začal svlékat. V trenýrkách našlapoval po studené podlaze, sklídl věci ze stolu a zalezl pod studenou deku. Celý se třásl. Chvíli se zavřenýma očima ležel na boku, s koleny přitaženými k bradě, aby se zahřál. Pak se otočil na záda a hýbal prsty u nohou. Mrzelo ho, že tam není Frances – měl by s kým si povídat.

Otevřel oči. V místnosti byla tma. V kamnech neznatelně praskalo, žár na zeď za nimi vrhal mihotavé červené světlo. Vleže se snažil zaměřit na okno – nevěřil, že je venku opravdu tma. Zase oči zavřel, obrátil se a pomalu natahoval nohy. Chtěl si zdřímnout jen tak na hodinku. Otevřel oči a ztěžka se posadil na kraji postele. Oblékl si košili a natáhl se pro kalhoty. Podlaha byla pořád studená. Šel do koupelny a vymočil se, pak si studenou vodou opláchl ruce a obličej. Vrátil se do kuchyně a kroutil hlavou, snažil se zbavit tupého pocitu. „Krucinál!“ ulevil si a mlátil věcmi v příborníku, vyndával konzervy a zase je vracel na místo. Ohřál kafe a vypil dva hrnky, a pak si řekl, že sejde dolů na něco pořádného. Vklouzl do filcových bot, vzal si bundu a chvíli hledal baterku. Pak vyšel ven.

Mrazivý vzduch ho štípal do tváří a ucpal mu nos, bylo to příjemné. Na cestě to klouzalo, ale podle světél bistra věděl, kudy jít. Opatrně našlapoval. Kývl dívce Edith na pozdrav a sedl si do boxu u konce pultu. V bistru nikdo nebyl, z kuchyně se ozývalo rádio.

„Máte zavřeno?“

„Tak nějak. Zrovna uklízím na zítřek.“

„Takže k jídlu už nic nedostanu.“

„No něco bych vám donést mohla.“ Přinesla mu jídelní lístek a sklenici vody.

„Je tu, Edith, paní Mayeová?“

„Je nahoře u sebe. Potřebujete něco?“

„Víc dřeva. Na ráno.“

„Dřevo je vzadu.“

Na jídelním lístku ukázal na šunkový sendvič s bramborovým salátem. „Dal bych si tohle.“

Čekání si krátil tím, že na stole před sebou kroužil slánkou a pepřenkou. Škoda že si raději nevzal jen mléčný koktejl a sendvič do chatky. Přinesla mu talíř a pak tam dělala všechno možné: dosypávala do cukřenek, doplňovala ubrusky a občas se na něho podívala. Mrcha jedna. Pak před ním vlhkým hadrem setřela drobky. Seděl s rukama složenýma na břiše a pozoroval hadr, jak klouže po stole a nechává za sebou mokré proužky.

Položil na stůl peníze a odešel postranními dveřmi za dům, kde si do náruče naskládal zmrzlá polena. Pomalu, téměř šnečím pohybem se sunul ke své chatce. Jednou se ohlédl a viděl, jak se za nám dívá kuchyňským oknem. Když před svými dveřmi hodil polena na zem, úplně ji nenáviděl.

Dlouho ležel na posteli a četl si starší čísla časopisu *Life*, která mu tam paní Mayeová nechala. Přišla na něj ospalost, a tak vstal, všechno sklidil z postele i stolu a věci na ráno si nachystal do rohu. Ještě jednou hromádkou prošel, aby měl jistotu, že nic nezapomněl. Měl rád věci uspořádané, nechtělo se mu ráno vstát a hned se dát do hledání nějaké drobnosti. Vzal si lahev, přidržel ji proti světlu a nalil si do hrnku. Ten si přinesl k posteli a položil na noční stolek. Zhasl a chvíli se u okna škrábal, pak zalezl do postele. Ještě mu zbýval celý zítřek. Nebo že by dnešek?

Vstal tak brzy, že v chatce pořád ještě byla skoro úplně tma. Kamna přes noc vyhasla a teď mu šla pára od úst. Kamna prohrábl a přihodil pár polínek. Udělal si tři sendviče s arašídovou pomazánkou, zabalil si je do voskového papíru a spolu s několika sušenkami strčil do kapsy bundy. Nepamatoval se, kdy naposledy vstal tak brzy. K snídani vypil skoro litr kakaa – stál ve vlněných ponožkách u odkapávací desky a pil. U dveří si natáhl vysoké rybářské boty.

Venku bylo šedé šero, těsně před rozedněním. Mraky seděly na vrcholcích hor i v dlouhých údolích, cáry mlhy se válely nad stromy. V chatě dole se nesvítilo a kromě dodávky s reklamou na boku tam

neparkovala žádná auta. Po kluzké, ušlapané cestě pomalu sestupoval k řece. Sotva byl takhle brzy někdo vzhůru, což ho těšilo. Z jednoho z bočních údolí za řekou se ozvaly výstřely. Spočítal je: sedm, osm. Lovci už vzhůru byli. Taký jeleni. Napadlo ho, že stříleli ti dva lovci, co je včera viděl v chatě. Na sněhu neměli jeleni moc šanci. Pozorně sledoval cestu. Pořád klesala a za chvíli se ocitl v hustém lese a sněhu měl po kotníky.

V lese byl sníh navátý kolem keřů a vznikly tam zmrzlé groteskní tvary. Při chůzi se ale moc nebořil. Pod botami mu ve sněhu křupalo borové jehličí. Pořád ještě mu od úst stoupala pára. Těžký prut třímal před sebou – když se musel prodírat křovím nebo se skrčit pod nízkými větvemi. Držel ho pod paží jako kopí. A někdy – když byl ještě kluk a sám rybařil dva i tři dny za sebou – takhle prut nosíval, i když tam žádné keře a les nebyly, třeba jen svěží louka, a on si představoval, jak se na kolbišti řítí proti svému rivalovi. Z hustého kraje lesa na něj pokřikovaly sojky. Když utichly, pořádně od plic něco zahalekal. Dostal ze sebe vzdor, až ho zabořilo na prsou, a křičel na káňata bez ustání kroužící nad loukou. Slunce a na obloze krajkový mráček, vzdálené jezero s přístřeškem na břehu. Zelená voda byla tak průzračná, že bylo vidět pět šest metrů do hloubky – až tam, kde začínala opravdová hlubina. Za stromy už slyšel řeku. Pěšina zmizela. Chtěl sestoupit k řece, ale zapadl do návěje až nad kolena a začal panikařit. Škrábal se ven a rukama hrabal ve sněhu, chytal se šlahounů okolo.

Už od pohledu byla voda příšerně ledová: stříbřitě zelená, louže na balvanech při břehu byly zamrzlé. Před časem chytal o hodně dál po proudu, ale tehdy to bylo úplně jiné – tady se po kamenech nedalo chodit, byly ostré a kluzké. Tenhle úsek byl peřejnatý. Šel ještě dál až tam, kde se řeka zklidnila. Tekla pomaleji a byla hlubší, při troše štěstí se tu možná dalo něco chytit. Na druhém břehu, asi třicet metrů daleko, byla zmrzlá žlutá plázička, ale nedalo se tam dostat. Vylezl na ojíněnou černou kládu a rozhlížel se. Všude kolem byly vzrostlé stromy a vysoké bílé hory v mracích. Byl by to hezký obraz – jak se tam pára vznášela nad řekou. Měl pocit, že snad ani nemá

chuť na cigaretu. Seděl jen na kládě, komíhal nohama a protahoval vodiči vlasec. Navázal jednu z návnad, které si připravil večer. Když měl všechno nachystané, svezl se z klády. Vyhrnul si nové holínky, jak nejvýš to šlo, a přezkami si je připnul k opasku. Pomalu se brodil, zatajoval dech, protože voda byla jako žiletky. Voda se do něho opřela, čeřila se kolem, holínky se mu přísály na nohy. Zůstal stát. Pak se vydal ještě o kus dál. Uvolnil pojistku navijáku a pěkně nahodil proti proudu.

Když byl s tůní hotov – bez jediného úlovku zůstal na jednom místě nezvykle dlouho –, pocítil zase vzrušení jako za starých časů. Po chvíli vylezl na břeh, sedl si na balvan a zády se opřel o kládu. Na holínkách se mu třpytily kapičky. Vyndal sušenky. Spěchat rozhodně neměl v úmyslu. Dnes ne. Odněkud přilétli nějací ptáčci a usadili se na kamenitém břehu. Podřepávali, zobáky mířili k vodní hladině, které se ale nikdy nedotkli, s nervózním cuknutím se vždycky narovnali a pak zase od začátku. Po chvíli ho napadlo, že si tak hrají. Skoro mu jich přišlo líto – že se tak natahují, ale na vodu nikdy nedosáhnou. Hodil směrem k nim pár drobečků, ale ptáci uletěli. Vrcholky stromů ve větru vrzaly, mraky se sunuly z bočních údolí a přes hory. Nekonečné stříbřité zurčení tekoucí vody. Odkudsi za řekou zaslechl sérii výstřelů, ale šly tak rychle po sobě, že je nedokázal spočítat.

Vyměnil mušky a nahodil, když vtom zahlédl laň. Kousek proti proudu se vypořádala z houští a objevila se na plázičce. Kývala a kroutila hlavou, od tlamy jí visely bílé sliny. Levou zadní nohu měla zlomenou, táhla ji za sebou. Na okamžik se zarazila a ohlédla se po něm. Pak vstoupila do vody, uklouzla a skoro upadla, a šla do proudu, až z ní byly vidět jen hlava a hřbet. Dorazila na mělčinu při jeho břehu a nejistě vyšla na břeh, kde kroutila hlavou a oklepávala se. Stál bez hnutí a pozoroval ji, jak zachází do lesa.

„Mizerové.“

Jako by se mu trochu udělalo zle od žaludku. Ještě jednou nahodil, přitáhl vlasec a vrátil se na břeh. Seděl a pomalu žvýkal sendvič. Byl suchý a neměl žádnou chuť, ale stejně ho snědl a na laň se snažil nemyslet. Frances už zřejmě vstala a dělala všechno možné po domě.

Na Frances se mu ale myslet nechtělo. Vybavilo se mu ráno, kdy chytil tři velké pstruhy a sotva je v jutovém pytlí vyvlekl do chatky. Nakonec to dokázal a vysypal je na schody před chatkou. Frances obdivně hvízdl a prstem hladila černé skvrnky na jejich hřbetech. Odpoledne se pak ještě vrátil a chytil další dva.

Tentokrát bylo chladněji, od zalesněných svahů za řekou fičelo. Celý ztuhlý vstal a pajdal přes kameny, aby se trochu rozcvičil. Uvažoval o ohni, ale pak si řekl, že už tam stejně dlouho nepobude. Přes řeku přeletěly nějaké vrány. Křikl na ně, když mu letěly nad hlavou, ale ani se na něho nepodívaly. Vrány byly něco úplně jiného než káňata: nesnášel jejich čern a nemotorný let. Ještě jednou prohodil mušky, přidal olůvka a nahodil proti proudu. Nechal proud, aby mu vlasec vedl mezi prsty, a najednou si na hladině všiml nehybného rybího břicha. Zacvakl pojistku. Olůvko poskakovalo po kamenitém dně a držadlo prutu ho zlehka štouchlo do břicha, když sebou celý prut v jeho ruce cukl. Představoval si, jak asi muška tam dole vypadá, pokud tedy je dost světlá a ryba ji vidí.

Z lesa na plázičku výš proti proudu vyšlo několik kluků. Popocházeli sem a tam, dívali se na něho a pátravě si prohlíželi řeku proti i po proudu. Někteří z nich poklekli a hledali stopy. Pak se na něj zase podívali. Když popošli blíž, hleděl na hory a pak na řeku: vyhlížel pěkné místo na chytání. Trochu se ve vodě natočil, takže se díval po proudu. Začal navíjet, sebral mušku a zapíchl háček do korku nad navijákem. Pak se bokem sunul ke břehu – nemyslel na nic jiného než na ten břeh a že se k němu každým opatrným krokem blíží.

„Hej!“

Pomaloučku se otočil a litoval, že už není na druhém břehu, že ho zavolání zastihlo uprostřed řeky, kde mu voda na kluzkých kamenech podráždí nohy. Našlapoval instinktivně, nohy si na dně hledaly škvíry, tlačily se mezi kameny. Oči si zatím našly mluvčího té skupinky. Všichni ti kluci měli na boku jakousi pochvu na nůž a jen ten jeden měl pušku. Byl hubený, propadlé tváře, na hlavě měl hnědou kšiltovku. Zeptal se ho:

„Neviděl jste tady vyjít jelena?“ Pušku třímával v pravici, jako by to byla pistole, hlavní ukazoval na plázičku.

Ozval se jeden kluk: „Jasně že ho viděl, Jule. Byl tu před chvílí.“ Podíval se na zbývající čtyři mladíky. Přikyvovali, posílali si mezi sebou cigaretu a pozorovali ho.

„Ptal jsem se, jestli jste ho viděl.“

„Nebyl to jelen, byla to laň,“ řekl Harold. „A zadní nohu měla napůl ustřelenou. Proboha.“

„A vám je po tom co?“ zeptal se ten s puškou.

„Je pěkně vychcanej, co říkáš, Jule? Koukejte nám říct, kam šel.“

„Kam teda šel?“ zopakoval to mladík a zdvihl pušku k boku. Vlastně na Harolda skoro mířil.

„A kdo to vlastně chce vědět?“ Harold odhodil cigaretu, která ve vodě zasyčela. Prutem mířil dopředu, paží si ho tiskl k boku, druhou rukou si stáhl čepici. „Že vy, kluci, jste z toho tábora, co je po proudu?“

„Vy jste nákej chytřej!“ řekl ten kluk a rozhlédl se po ostatních. Kývl na ně, pomalu přešlápl a pak zase váhu přenesl na první nohu – jako by pantomimicky vyjadřoval chladný hněv. Pak pušku přiložil k rameni a natáhl kohoutek.

Hlaveň mu mířila zhruba na břicho, možná i níž, do rozkroku, na varlata. Pocítil svíravý pocit v těch partiích. Kolem holínek měl zčeřenou vodu – bílá napěněná stopa po chvíli zmizela. Zavrával. Ve vyschlém krku měl hlen. Chtěl se ho zbavit, ale úplně mu ztuhl jazyk. Průzračnou vodou se díval na kameny a místečka s pískem. Napadlo ho, jaké by to bylo, kdyby jeho holínky nabraly vodu a on spadl a voda by ho odnesla jako kus dřeva.

„O co vám jde?“ zeptal se. Ledová voda mu stoupala nohama, zaplavila mu hrudník.

Kluk nic neřekl a jen tam tak stál. Všichni tam jen tak stáli a pozorovali ho.

„Nestřílejte,“ řekl.

Kluk na něho ještě chvíli mířil, pak pušku sklonil. „Měl jste nahnáno, co?“

Harold přikývl jako ve snu. Pořád ještě měl pocit, že se mu chce zívnout – otevíral a zavíral pusou.

Jeden kluk z břehu vyndal kámen a mrštil jím. Harold se natočil zády, kámen dopadl kousek za ním. Kamením už házeli všichni a on tam stál, díval se na břeh a poslouchal, jak kamení šplouchá kolem.

„Stejně jste tu chytat nechtěl, že ne? Mohl jsem vás odprásknout, ale neudělal jsem to. Jelena jste viděl, tak vám je jasný, že jste měl pořádnou kliku. Slyšíte mě?“

Jeden z kluků udělal oplzlé gesto, ostatní se dali do smíchu. Potom všichni zmizeli v lese. Díval se za nimi, pak se otočil a brodil se zpátky na břeh, kde se opřel o kládu. Po chvíli vstal a vrátil se do chatky.

Celý den nesněžilo, ale na dohled od mýtiny se začaly snášet bílé lepkavé vločky. Někde ztratil prut, možná jak se jednou zastavil – teď si vybavil, jak ho pokládá do sněhu. Stejně na tom nezáleželo. Byl to výborný prut, v létě před pěti nebo šesti roky za něj dal přes čtyřicet dolarů, ale nevrátil by se pro něj, ani kdyby se druhý den udělalo pěkně. Co vlastně zítra? Zítra se musí vrátit. Na stromě mu nad hlavou zakřičela sojka a druhá jí odpověděla – ta byla za mýtinou někde u jeho chatky. Byl unavený, jenom se vlekl. Ke každému zdvihnutí nohy a položení před tu druhou se musel přinutit.

Vyšel z lesa a zůstal stát. V hlavní budově už rozsvítili, i když ještě nebyla tma. Nějak to prošvihl, a už to bylo pryč. Chvilé určitého hrdinství. Netušil, co udělá. Přece jen tak nepřijede domů. Mrazivým vzduchem se pomalu snášely velké vločky, usazovaly se mu na límci, roztávaly mu na obličej, chladivé a mokré. Díval se na tichý, pokroucený svět kolem.

LEŽ

„To je lež,“ řekla moje žena a dívala se mi přímo do očí. „Jak jsi mohl něčemu takovému věřit? Ona prostě žálí, nic víc.“ Pohodila hlavou a dál se na mě dívala. Ještě si ani nesundala klobouk a kabát a obličej měla celý uzardělý z obvinění, které jsem jí vmetl do tváře. „Ty mi ale věříš, nebo snad ne? Přece nevěříš takovému nesmyslu!“

Pokrčil jsem rameny a vstal od stolu. „Proč by měla lhát? Co by se tím pro ni změnilo? Co by tím získala?“ Měl jsem nepříjemný pocit. Stál jsem tam v trepkách, zatínal jsem a roztahoval prsty a navzdory celé situaci jsem se spíš já cítil trochu trapně a jakoby na pranýři. Nejsem zrovna rozený inkvizitor. Přál jsem si teď, aby se to k mým uším nikdy nedoneslo, aby všechno bylo jako dřív. „Považuji ji za kamarádku,“ řekl jsem. „Kamarádku nás obou.“

„Je to mrcha, tak je to! Snad si nemyslíš, že by kamarád, třeba ani ne moc blízký, nebo i jenom náhodný známý, mohl vůbec vykládat něco takového, takovou nehoráznou lež? Nebo snad jo? Tomu sám nevěříš.“ Zavrtěla hlavou a skoro se usmívala nad mou hloupostí. Pak si odšpendlila klobouk, sundala rukavice a vše položila na stůl. Svlékla si kabát a pověsila ho přes opěradlo židle.

„Já už nevím, čemu mám věřit,“ řekl jsem. „Já ti věřit chci.“

„Tak mi věř! Věř mi, já ti říkám pravdu. O něčem takovém bych ti nelhala. Fakt. Řekni, žes to nemyslel vážně, miláčku. Řekni, že tomu nevěříš.“

Popošla ke mně o krok blíž. Mám ji rád. Chtěl jsem ji obejmout, přitisknout ji k sobě a říct, že jí věřím, ale ta lež, pokud to lež byla, už se mezi nás vetřela. Odtáhl jsem se a otočil pryč. Prošel jsem kolem stolu k oknu.

„Musíš mi věřit,“ naléhala. „Víš, že je to blbost. Přece ti říkám pravdu.“

Stál jsem u okna a díval se dolů na pomalu se sunoucí auta. Kdy-

bych zvedl oči, uviděl bych v okně odraz své ženy, jak se dívá zezadu na mou hlavu. Jsi přece velkorysý člověk, říkal jsem si, pořádně si to všechno přeber. Myslel jsem na svou ženu, na náš společný život, na pravdu jako opak smyšlenek, na upřímnost a klam, iluze a skutečnost. Myslel jsem na film *Zvěščenina*, na kterém jsme spolu byli. Myslel jsem na tlustý životopis Lva Tolstého, ležící na stolku, na věci, které Tolstoj říká o pravdě, na to, jaký rozruch způsobil ve starém Rusku. Pak jsem si vzpomněl na dávného kamaráda, kterého jsem kdysi měl ve třetím a čtvrtém ročníku na střední škole. Na kamaráda, jenž nikdy nedokázal mluvit pravdu. Byl to příšerný notorický lhář, a přesto jinak docela příjemný, dobromyslný člověk a po dva až tři obtížné roky mého života opravdový kamarád. Měl jsem radost, že jsem si vzpomněl na toho nenapravitelného lháře z mé vlastní minulosti, na případ, který mi pomůže v současné krizi našeho doposud šťastného manželství. Ten člověk, nenapravitelný lhář, opravdu mohl potvrdit teorii mé ženy, že po světě takoví lidé chodí. Vrátila se mi spokojenost. Otočil jsem se, abych něco řekl. Věděl jsem, co chci říct: Ano, může to tak být, je to tak, lidé mohou lhát a také často lžou, neovladatelně, možná podvědomě, někdy chorobně, aniž přemýšlejí o následcích... Taková je i moje informátorka. Ale přesně v ten okamžik se moje žena posadila na pohovku, zakryla si obličej rukama a vyhrkla: „Je to pravda. Bože, odpusť mi, všechno, co ti řekla, je pravda. Lhala jsem, když jsem ti říkala, že o tom nic nevím.“

„Tak je to pravda?“ vydechl jsem. Sedl jsem si na jednu ze židlí u okna.

Přikývla a stále si zakrývala tvář.

„Proč jsi to teda zapírala? Přece si nikdy nelžeme. Copak jsme si vždycky neříkali pravdu?“

„Bylo mi to líto,“ vysvětlovala. „A styděla jsem se, ani nevíš, jak jsem se styděla. Nechtěla jsem, abys tomu věřil.“

„Asi to chápu,“ řekl jsem.

Odkopla boty a opřela se o opěradlo pohovky. Pak se narovнала a stáhla si svetr přes hlavu. Upravila si vlasy a vzala si z podnosu cigaretu. Přidržel jsem jí zapalovač a najednou mne na chvíli

zaskočil pohled na její štíhlé bledé prsty a udržované nehty. Měl jsem pocit, jako bych se na ně díval trochu jinak a viděl v nich cosi nového.

Potáhla z cigarety a za chvíli se zeptala: „A jak ses dneska měl, miláčku? Tak celkově. Víš, jak to myslím.“ Držela cigaretu mezi rty a na chvíli se postavila, aby mohla shodit sukni. „Tak.“

„Ušlo to,“ odpověděl jsem. „Nebylo to nejhorší. Nebudeš tomu věřit, ale odpoledne přišel policajt se zatykačem, hledal někoho, kdo kdysi bydlel tady na patře. A správce osobně volal, že budou něco opravovat a půl hodiny nepoteče voda, od tří do půl čtvrtý. Představ si, že tu vodu museli vypnout přesně v době, co tu byl ten policajt.“

„Vážně?“ řekla a protáhla se.

Přikývl jsem. „A přečetl jsem dnes pořádný kus z toho Tolstýho.“

„Skvělý.“ Nenasytně žvýkala slané oříšky, jeden po druhém si je házela pravou rukou do úst, zatímco v levé stále ještě držela cigaretu. Občas přestala jíst, jen aby si hřbetem ruky otřela rty a potáhla z cigarety. Shodila už ze sebe i spodní prádlo a složila pod sebe nohy. Začala se uvelebovat na pohovce a vypadala spokojeně. „Jaký to je?“

„Měl některý zajímavý myšlenky,“ řekl jsem. „Byl dost originální osobnost.“ Prsty se mi chvěly, krev proudila rychleji, ale zároveň jsem cítil zvláštní slabost.

„Pojď sem, ty můj malej mužiku,“ vybídla mě.

„Chci slyšet pravdu,“ řekl jsem chabě. Klečel jsem a opíral se rukama o zem. Pružná plyšová hebkost koberce mě vzrušovala. Pomalu jsem popolezl k pohovce a položil si bradu na jeden z polštářů. Zajela mi rukou do vlasů. Ještě se pořád usmívala a zrnka soli se jí leskla na plných rtech, ale jak jsem se na ni díval, oči se jí plnily nevýslovným smutkem. Přesto se dál usmívala a hladila mě po vlasech.

„Ty jeden malej pašo,“ řekla. „Pojď sem, bumbříčku. Tak ono to opravdu věřilo tý ošklivý paní tu ošklivou lež? Tady si polož hlavičku na mamčin prs. Tak. A teď zavři očička. To je ono. Jak to jen mohlo věřit takový věci? To jsem se v tobě hrozně zklamala. Přece mě výborně znáš. Některý lidi lžou jen tak ze sportu.“

ZBĚSILÁ OBDOBÍ

Trvání věků, které z pyramid dělá
pouhé hromady sněhu
a z celé minulosti jen okamžik.

SIR THOMAS BROWNE

Děšť je na spadnutí. Vršky kopců za údolím už jsou v husté šedé mlze. Od hor se rychle sunou černá mračna s bílými záhyby a vršky, postupují údolím, ženou se nad poli a prázdnými parcelami před činžákem. Když Farrell popustí uzdu fantazii, z mraků jsou vraníci s vlající bílou hřívou a za nimi pomalu, ale jistě jedou černé kočáry a na některých sedí kočí s bílým perem na klobouku. Teď Farrell zavírá sítové dveře a dívá se, jak jeho žena pomalu sestupuje po schodech. Pod schody se otáčí a usmívá se, on pletivové dveře zase otevírá a mává jí. Ona vzápětí odjíždí. On se vrací do pokoje a usazuje se v koženém křesle pod mosaznou lampou, ruce si pokládá na opěrky po stranách.

V pokoji už se trochu zešeřilo – když Iris vylezla z vany a měla na sobě volný bílý župan. Vytahuje zpod toaletního stolku stoličku a sedá si před zrcadlo. Do pravé ruky bere bílý kartáč z umělé hmoty – s rukojetí z nepravé perleti – a dlouhými rytmickými tahy se začíná česat. Když kartáč prochází po celé délce vlasů, slabě to vrže. Levou rukou si přidržuje vlasy nad ramenem, pravou dělá ty dlouhé rytmické tahy.

Nechá toho a rozsvěcuje lampičku nad zrcadlem. Farrell si ze stojanu u křesla bere obrázkový časopis na křídovém papíře. Natahuje se, aby rozsvítil – šátrá pod stínidlem, které připomíná pergamen, a nemůže najít řetízek. Lampu má půl metru nad pravým ramenem, hnědé stínidlo při dotyku praská.

Venku je tma, ve vzduchu je cítit déšť. Iris ho prosí, aby zavřel okno. Farrell se na to okno dívá, teď je z něj zrcadlo – vidí sebe a za sebou Iris u stolku, jak ho pozoruje, a vedle ní je ještě jeden Farrell, tmavší, který hledí do jiného okna vedle ní. Ještě musí zavolat Frankovi a potvrdit, že spolu ráno vyrazí na lov. Obrací stránky. Ruka Iris s kartáčem klesá, kartáč je s klapnutím odložen na kraj toaletky. „Víš, Lew,“ řekla, „že jsem těhotná?“

Časopis je teď pod světlem otevřený, dvoustrana s fotografií z místa nějakého neštěstí, výjev po zemětřesení někde na Blízkém východě. Pět obtloustlých chlapíků v bílých plandavých kalhotách hledí na zbořený dům. Jeden z nich, snad jejich šéf, má na hlavě špinavou bílou čapku, která mu zakrývá jedno oko, takže vypadá tajemně a škodolibě. Úkosem hledí do objektivu a ukazuje přes suť na řeku nebo mořskou zátoku. Farrell zavírá časopis, vstává a nechává ho sklouznout na zem. Zhasíná lampu a jde do koupelny. Cestou se zeptá: „A co uděláš?“ Vyprahlá slova se jako uschlé listí ženou do temných koutů pokoje a Farrell už v okamžiku jejich vyslovení tuší, že právě takto už se před časem někdo zeptal. Otáčí se a jde do koupelny.

Voní to tam po Iris, vlahá vůně, trochu lepkavá. Pudr Nové jaro, parfém Královská idyla. Osušku hodila na nádržku WC. V umyvadle je trochu pudru. Zvlhnul a je mazlavý, z pudru se udělal kolem bílého umyvadla tlustý žlutý proužek. Farrell pudr smyje a umyvadlo opláchně.

Holí se. Když otočí hlavu, vidí do obýváku: Iris z profilu, sedí na stoličce před starým toaletním stolem. Farrell odkládá břitvu, oplachuje si obličej a zase břitvu bere do ruky. V tu chvíli zaslechne, jak do střechy bubnují první dešťové kapky...

Po chvíli Farrell zhasíná lampičku nad stolem, usedá do koženého křesla a poslouchá, jak prší. Déšť přichází v krátkých, prudkých poryvech, které se opírají do okna. Jako by se tam zatřepetal bílý pták.

Jeho sestra ho chytila. Má ho v krabici, dírkou ve víku mu tam háže kytky, občas krabici zatřese, aby slyšeli, jak třepetá křídly o stěny,

ale jednoho rána naklání krabici a žádné třepotání se neozývá. Je slyšet jen škrabavý zvuk, jak se ptačí tělo v krabici těžce posunuje ze strany na stranu. Když mu krabici dala, aby s tím nějak naložil, hodí ji i s obsahem do řeky. Nechtěl ji ani otevřít, protože už byla divně cítit. Je mu jasné, že je ta lepenková krabice – pětáctýřicet na patnáct, na výšku deset centimetrů – od sušenek Snowflake, protože právě v takových měla první ptáky.

Běží za krabicí po blátivém břehu. Je to pohřební loď a kalná řeka je Nil. Už brzy dopluje k moři, ale ještě předtím loď shoří a bílý pták odletí někam na tátovy louky, kde ho střelí v husté zelené trávě, i když tam bude mít vajíčka. Běží po břehu, křoví ho šlehá přes kalhoty a jedna větev do ucha, ale loď pořád ještě neshořela. Uvolňuje ze břehu kameny a háže je po lodi. Pak začne pršet. Hladinu v poryvech bičují velké kapky a rozstříkují se, vždycky se to přežene od jednoho břehu k druhému.

Farrell už byl v posteli několik hodin – jak dlouho, netušil. Občas se opatrně opřel o loket, aby nevzbudil svou ženu, a snažil se na jejím nočním stolku zjistit, kolik je hodin. Budík byl vůči němu špatně postavený, takže když se co nejopatrněji o ten loket opíral, tak viděl jen to, že žluté ručičky ukazují buď 3:15 nebo 2:45. Do okna bubnoval déšť. Otočil se na záda, pod dekou měl nohy hodně od sebe. Zlehka se dotýkal levé nohy své ženy a poslouchal, jak na nočním stolku tiká budík. Zase se zavrtal pod deku, ale bylo mu horko, dlaně měl zpocené, a tak se zase odkryl. Zatínal prsty do povlečení, mačkal je v dlaních, až je měl suché.

Venku pršelo v úplných chuchvalcích, ve slabém žlutém světle venku se dešťové kapky míhaly, jako by šlo o mraky žlutých mušek. Zuřivě bušily do okna, déšť cákal a tekl po skle. Otočil se a pomalu se sunul k Lorraine, až se hrudí dotkl jejích hebkých zad. Na chvíli ji něžně objal, opatrně, ruku měl na jejím propadlém břiše, prsty jí vklouzl pod gumu kalhotek, špičkami prstů jen tak tak dosáhl na tuhé, kartáčovité chloupky. V tu chvíli měl zvláštní pocit – jako ponořit se do teplé vany a být zase malý kluk, vzpomínky se vyrojily.

Vyndal ruku a odtáhl se, vylezl z postele a šel k oknu, po kterém stékal proud vody.

Venku byla hluboká, snová noc, jakoby z jiného světa. Pouliční lampa připomínala poškrábaný štíhlý obelisk, který míří do deště a na vršku má matné žluté světlo. Chodník pod lampou byl tmavý a leskl se. Tma vířila a chmatala po kraji světla. Byty přes ulici neviděl a na chvíli ho napadlo, že jsou zničené jako ty na obrázku, na který se díval před několika hodinami. Déšť se za oknem objevoval a zase mizel, jako když se střídavě zatahuje a otevírá těžká opona. U chodníku už stála voda. Postavil se těsně k oknu a na čele ucítil, jak pod oknem táhne studený vzduch, jeho dech zamlžoval sklo. Někde o tom četl a matně si vybavoval fotografii, možná v *National Geographiku*: snědí lidé tam stáli u svých chýší a sledovali východ studeného slunce. V popisku k fotografii stálo, že podle jejich víry lze v dechu spatřit duši, takže když si plivají a dýchají do dlaní, tak vlastně duši nabízejí svému bohu. Zamlžené místo mizelo a zbylo jen malé kolečko, spíš skvrnka, a nakonec ani to ne. Otočil se od okna a vzal si své věci.

V komoře šátral po nepromokavých botách, rukama přejížděl po rukávech všech kabátů, až našel gumák do deště. Do prádelníku si zašel pro ponožky a dlouhé spodky, popadl košili a kalhoty a všechno to odnesl přes předsíň do kuchyně. Teprve pak rozsvítil. Oblékl se a obul si vysoké boty, postavil na kávu. Chtěl Frankovi rozsvítit na verandě, ale nebylo by to dobře kvůli Iris, když ještě spala. Voda už bublala. Udělal si sendviče, a když měl kávu hotovou, naplnil si termosku. Z kredence vzal hrnek, nalil si kávu a sedl si k oknu, aby viděl na ulici. Kouřil, pil kafe a poslouchal tikání hodin na sporáku. Trochu kávy vyšplouchlo: hnědé kapičky po hrnku zvolna stékały na stůl. Rozmázl prsty mokrý kroužek na drsné desce stolu.

Sedí u psacího stolu v pokoji své sestry. Sedí na tlustém slovníku na židli s rovným opěradlem, nohy má složené pod židli, podpatky si zahákl za trnož. Když se o stůl moc opře, jedna noha se zdvihne z podlahy, a tak jí musel podložit časopisem. Kreslí údolí, v němž žije. Napřed chtěl něco obkreslit z nějaké sestřiny učebnice, ale ani na

třetím papíře nebyl s výsledkem spokojený, a tak se rozhodl, že prostě namaluje svoje údolí a svůj dům. Občas kreslit přestane a přeje se prsty přes dřevěnou desku stolu.

Venku je pořád ještě dubnové vlhko a chladno, ochladilo se po odpoledním dešti. Země, stromy, hory, všechno je zelené a ze všeho stoupá pára, z koryt v ohradě, z jezírka, co udělal jeho táta, i z louky, pára pomalu stoupá v rovných sloupcích připomínajících tužky, stoupá z řeky a plazí se přes hory jako dým. Slyší, jak táta křičí na jednoho z mužů, ten kleje a něco volá nazpátek. Odkládá tužku a sune se ze židle. Vidí, jak dole před udírnou táta pracuje s kladkou, u nohou má stočené hnědé lano. Mlátí do kladky a tahá za ni, snaží se ji zhoupnout dál od stodoly. Na hlavě má hnědou vojenskou čepici, vlněnou, límec odřený kožený bundy si ohrnul, takže je vidět špinavá bílá podšívka. Naposledy do kladky praštil a otočil se k mužům. Dva mohutní chlapi, brunátní Kanadani, mají promaštěné plstěné klobouky, vlečou k tátovi ovci. Pěsti mají zabořené ve vlně, jeden pažemi ovci svírá přední nohy. Blíží se ke stodole: ovci napůl vlečou, napůl ji vedou na zadních nohách, připomíná to trochu divoký tanec. Táta zase křičí a chlapi ovci tlačí ke stodole, jeden nad ní stojí obkročmo a tlačí jí hlavu dozadu a nahoru, takže mu ovce civí do okna. Její nozdry jsou tmavé škvírky, do ovčí tlamy z nich stékají čůrky slizu. V očích, které na něho chvíli strnule zírají, je něco prastarého. Ovce se pokusí zabečet, ale vlastně jen vykvikne, protože jí táta rychlým pohybem nože prořízne hrdlo. Krev vytryskne muži na ruce – ani nestačil ucuknout. A za chvíli už mají zvíře na kladce. Slyší tupé cvakání navijáku, jak táta ovci zdvihá ještě výš. Chlapi se potí, ale bundy mají zapnuté až ke krku.

Táta otevře hrudní koš a břicho, od proříznutého hrdla až dolů, zatímco oba muži pomocí menších nožů od nohou stahují kůži. Z břicha vyklouznou šedá střeva; kouří se z nich, propletenec žuchne na zem. Táta zavřčí a přendá vnitřnosti do krabice. Utrousil něco o vyvrhnutém medvědovi. Brunátní chlapi se chechtají. Slyší, jak v koupelně zachrastil řetízek a spláchl se záchod. Pak se otáčí ke dveřím, protože zaslechl blížící se kroky. Do pokoje vchází sestra,

z jejího těla trochu stoupá pára. Na okamžik zůstala stát ve dveřích, na hlavě má ručník, který si jednou rukou přidržuje, druhou má položenou na klíce. Má oblá ňadra, hebká, bradavky mu připomínají stopky porcelánového ovoce na stole v obýváku. Pustila ručník a ten se jí otřel o krk a prsa: je z něj hromádka u jejích nohou. Usmála se, pomalu si dává ruku před pusou a zavírá za sebou dveře. On se zase otáčí k oknu, kroutí prsty v botách.

Farrell se s hrnkem kafe usadil u stolu. Zase už kouřil na lačno. Zaslechl na silnici auto a rychle vstal – šel se podívat oknem na verandu. Auto jelo na dvojkou; před jeho domem zpomalilo a opatrně zatočilo. Rozčeřená voda mu sahala do poloviny kol, ale auto jelo dál. Zase si sedl ke stolu a poslouchal tikání elektrických hodin na sporáku. Stiskl hrnek prsty. Pak spatřil světla. Vynořila se ze tmy a poskakovala na silnici jako dvě signální lucerny kousek od sebe na úzké přídi, bílý liják bičuje silnici před světlem. Auto čvachtalo silnicí, zpomalilo a zastavilo mu pod oknem.

Popadl nachystané věci a vyšel na verandu. Iris tam ležela pod zmuchlanou hromadou těžkých příkrývek. Ještě hledal nějaký důvod k tomu činu – jako kdyby se ho to netýkalo, krčil se z druhé strany jejího lůžka a pozoroval sám sebe, a zároveň věděl, že je po všem – a přistoupil k jejímu lůžku. Nemohl si pomoci a prostě se sklonil nad jejím tělem, jako by nad ní visel, a kromě čichu vypnul všechny smysly. Nasál vzduch a cítil nepatrnou vůni jejího těla, nahnul se, až se obličejem dotkl pokrývky a na chvíli tu vůni zase ucítil, ale hned to bylo pryč. Odstoupil od postele a vzpomněl si na pušku; pak za sebou zavřel dveře. Do obličeje se mu opřel déšť. Málem se mu zatočila hlava. Svíral pušku, držel se zábradlí a snažil se vzpamatovat. Když se díval přes verandu na černý chodník, po kterém se valila voda, tak měl najednou pocit, jako by jen on sám stál na nějakém mostě, a zase to nejasné tušení jako předchozího večera – že už to někdy zažil a stane se to znovu právě tak, jak to teď tušil. „Kristepane!“ Déšť se mu opřel do obličeje, tekl mu po nose a rtech. Frank dvakrát zatroubil a Farrell po mokřých kluzkých schodech opatrně scházel k autu.

„Fakt slejvák, to ti povím,“ řekl Frank. Mohutný chlap v tlusté prošíváné bundě na zip zapnuté až ke krku; na hlavě měl hnědou kšiltovku, takže vypadal jako nějaký zasmušilý rozhodčí. Přesunul něco na zadním sedadle, aby si tam Farrell mohl dát věci.

Voda proudila okapy, hromadila se v kanálcích na rozích a místy viděli, že stoupla nad obrubník a přelila se do zahrady. Jeli na konec ulice a zahrnuli doprava do jiné, která už je dovede na výpadovku.

„Budeme muset jet pomaleji, ale představ si, co to udělá s husama!“

Farrell se zasníl a už je viděl. Přivolał si je z okamžiku, kdy ke skalám přimrzla i mlha a byla taková tma, že klidně mohla být půlnoc – právě tak jako v podvečer, kdy vyrazili. Husy se objevují nad útesem, letí nízko a potichu, zběsile máchají křídly. Najednou se vynoří z mlhy jako přízrak, nad hlavou mu sviští křídla, a on vyskakuje a snaží se zaměřit na nejbližšího ptáka, odjištuje pušku, ale zaseklo se to a ztuhlý ukazováček v rukavici uvízl v lučíku a tiskne neodjištěnou spoušť. Husy mu přeletí nad hlavou – vylétly z mlhy zpoza útesu a mihly se nad jeho hlavou. Celé dlouhé řady bernešek nad ním volají. Stalo se to před třemi roky.

Díval se, jak se v jejich světlech objevují mokré louky a pak prosvíští kolem auta a zůstanou daleko vzadu. Stěrače vrzavě pracovaly.

Iris si levou rukou dává vlasy přes rameno, ve druhé třímá kartáč. Rytmičnými pohyby pročešává vlasy po celé délce, trochu to vrže. Kartáč se rychle vydává ke straně hlavy a pohyb i zvuk se opakují. Zrovna mu sdělila, že je těhotná.

Lorraine se šla vysprchovat. On ještě musí zavolat Frankovi – potvrdit, že spolu vyrazí na husy. Na klíně má rozevřený časopis. Na fotografii na křídovém papíře je místo nějakého neštěstí. Jeden z mužů, podle všeho jejich šéf, ukazuje přes to místo k nějaké vodní ploše.

„Co uděláš?“ Otočí se a jde do koupelny. Její osuška je přehozená přes záchod, koupelna voní pudrem Nové jaro a kolínskou Královská idyla. V umyvadle zůstal světležlutý pruh po pudru – musí to umýt, aby se mohl oholit. Vidí do obýváku, kde se ona češe. První kapky zabubnují do střechy v okamžiku, kdy si opláchl a osušil obličej a zase se chopil čepelky.

Podíval se na hodiny na policiče, ale ty nešly.

„Kolik je hodin?“

„Tamtěch hodin si nevyšímej,“ řekl Frank a zvedl palec z volantu, aby ukázal na zářící žluté číslice na přístrojové desce. „Zastavily se. Je 6:30. Řekla ti žena, kdy máš být doma?“ Usmál se.

Farrell zavrtěl hlavou, ale Frank to nemohl vidět. „Ne. Jen jsem chtěl vědět, kolik je.“ Zapálil si cigaretu a pohodlně se opřel. Díval se na provazce deště před světly a stříkance na okně.

Jedou z Yakimy pro Iris. Pršet začalo, když přijeli k silnici vedoucí podél řeky Columbia, a v Arlingtonu už nastala úplná průtrž mračen.

Jako kdyby se řítily dlouhým tunelem. Jedou po černé silnici, nízko nad ní jsou spojené husté koruny stromů a po předku auta tečou úplné potoky. Lorraine má ruku nataženou za opěradlem, zlehka jí spočívá na jeho levém rameni. Sedí tak blízko, že cítí, jak jí při dýchání stoupá a klesá levé ňadro. Zrovna se snažila něco naladit v rádiu, ale moc to šumí.

„Může spát na verandě a mít tam i věci,“ říká Farrell a nespouští oči ze silnice. „Na dlouho to nebude.“

Lorraine se k němu na okamžik natočí a trochu se předkloní, volnou ruku mu položí na stehno. Prsty levé ruky mu mne rameno, pak se o něj opře hlavou a po chvíli řekne: „Jseš jen můj, Lewi. Ani na chvíli se o tebe nechci s nikým dělit. Ani s tvou vlastní sestrou ne.“

Děšť postupně slábne a místy už vůbec nejedou pod stromy. Jednou Farrell zahlédne měsíc, ostrý, jasně žlutý srpek za šedým mlžným závojem. Vyjíždějí z lesa, silnice se stáčí, sjíždějí po ní k řece v údolí. Už přestalo pršet a obloha je černá houně posypaná zářivými hvězdami.

„Jak dlouho se zdrží?“ ptá se Lorraine.

„Dva měsíce. Nanejvýš teda tři. Do práce v Seattlu může nastoupit před Vánoce,“ řekne. Z jízdy má žaludek trochu na vodě. Zapaluje si cigaretu. Nosem vypouští kouř, který hned mizí vyklápěcím okénkem. Cigaretu ho začala pálit do špičky jazyka; otevřel okénko a vyhodil ji. Frank odbočil na asfaltku vedoucí k řece. To už byli v pšeničné oblasti: sklizené lány se táhly k nejasným kopcům, občas je

přerušila rozbahněná louka s lesknoucími se kalužemi, rozčeřenými větrem. Příští rok to vyraší a v létě tu bude pšenice do pasu – pole bude ve větru syčet a vlnit se.

„Je to škoda,“ poznamenal Frank, „každý druhý rok zůstane tolik půdy neoseté, a půlka světa hladová.“ Zavrtěl hlavou. „Kdyby se vláda do zemědělství nepletla, tak by nám bylo o moc líp.“

Na konci asfaltky byly díry a výmoly a dál auto poskakovalo na měkké černě vyspravované cestě, která se jako tmavá stuha táhla ke kopcům.

„Viděl jsi je někdy při žních, Lew?“

„Ne.“

Ráno bylo šedé. Farrell sledoval, jak strniště vystřídal žlutý porost sveřepu. Hleděl na načechrané šedé mraky, které se trhaly na neforemné kusy. „Za chvíli už pršet nebude.“

Dojeli k úpatí kopců, kde končila pole a pastviny. Tam zatočili a pokračovali podél kopců při kraji planiny, až dojeli ke konci hluboké soutěsky se strmými stěnami. Na dně tekla řeka, jejíž opačný břeh byl v mlze.

„Už neprší,“ poznamenal Farrell.

Frank zacouval do boční strže a prohlásil, že to je pěkné místo. Farrell vytáhl brokovnici – opřel ji o zadní nárazník – a pak ještě brašničku s patronami a druhou bundu. Popadl papírový sáček se sendviči, prsty pevně sevřel tvrdou, teplou termosku. Od auta vyrazili beze slova. Napřed šli po hřebeni, pak se spustili do jednoho z bočních údolíček. Na zemi občas byla ostrá skaliska a sem tam mokrá černá keř.

Pod nohama mu čvachtalo, každým krokem se do měkké půdy zabořil a při zdvihnutí boty to zamlaskalo. V pravé ruce nesl brašnu s patronami, pohupoval s ní, visela mu na ruce za popruh. Do tváře se mu opřel vlhký vítr od řeky. Nízké srázy nad řekou tekoucí pod ním byly silně rozbrázděné – strouhy se zařezávaly do hlíny, takže dopředu vystupovaly rovné plochy, na kterých bylo vidět, kam až v posledních tisíciletích sahala voda. Na římse se válely holé, vybělené klády a spousta naplaveného dříví: jako kdyby nějaký ohromný

pták na útesu udělal hromady z kostí. Farrell se snažil najít místo, kudy před třemi roky husy letěly. Zastavil na úbočí kopce, kde už byla hrana kaňonu, a pušku si opřel o skálu. Přitáhl z okolí nějaké keře a kameny a vydal se k řece pro naplavené dřevo, aby si udělal kryt.

Seděl na pláštěnce a do zad ho tlačilo křoví, kolena měl přitážená k bradě. Sledoval, jak obloha světlá a pak už je trochu domodra a vítr žene mraky. Husy kejhalo někde v mlze za řekou. Hověl si, kouřil a pozoroval, jak mu od úst jde kouř. Čekal na sluníčko.

Jsou čtyři odpoledne. Slunce právě zmizelo za šedými podvečerními mraky. Když obchází auto, aby otevřel své ženě, jde s ním malý nevýrazný stín a dopadne na auto. Manželé se políbí.

S Iris se pro ni vrátí přesně za hodinu a tři čtvrtě. Staví se v železářství a pak v potravinách. Vyzvednou ji v 17:45. Zase vklouzne za volant a už za chvíli se mu podaří zařadit do provozu na hlavní. Cestou z města všude čeká na červenou. Konečně zabočí doleva na okresku a šlápne na plyn, až je to oba přitiskne k sedadlům. Dvacet minut po čtvrté. Na křižovatce zabočí na asfaltku a jedou mezi ovocnými sady. Nad stromy jsou vidět nízké hnědé kopce a dál za nimi modročerné hory s bílými čepičkami. Nejbližší řady stromů vrhají na asfalt před autem temné stíny. Na konci každé řady stromů je hromada nových bílých lísek, žebříky jsou opřené o kmeny a rozsochy nebo mizí ve větvích. Zpomaluje a zajíždí na krajnici až úplně k jedné jabloni, takže stačí, aby Iris otevřela dveře a natáhla ruku. Větev zaškrabala o dveře. Žlutá jablka jsou těžká, do jednoho se zakusuje a sladká šťáva mu teče po zubech.

Silnice končí a dál už pokračují jen po prašné cestě, která vede k úpatí kopců. Tam sady končí. I tak se ještě dá jet dál – je třeba zabočit na cestu vedoucí po břehu zavlažovacího kanálu. Teď v něm není voda, strmé hliněné břehy jsou vyschlé a drolí se. Zařadil dvojkou. Cesta strmě stoupá, jede se obtížně a pomalu. Zastavuje pod borovicí u stavidla, v místě, kde kanál vytéká z kopců a stává se z něj betonové koryto s oblým dnem. Iris mu dává ruku do klína. Už se skoro setmělo. Autem profukuje, je slyšet vrzání stromů ve větru.

Vystupuje z auta, aby si zakouřil, a jde na hranu kopce nad údolím.

Vítr ještě zesílil, ochladilo se. Stojí na řídké trávě, sem tam květina. Cigareta do údolí padá červeným obloukem, kmitavý let. Je šest hodin.

Příšerná zima. Necítil prsty u nohou, chlad mu pomalu stoupal do lýtek a usadil se někde pod koleny. Ztuhlé měl i prsty u rukou, i když měl ruce v kapsách. Farrell čekal na slunce. Nad řekou se válely cáry mlhy, díval se, jak se rozpadají a přeskupují. Napřed si černé čáry před nejnižší visícími mraky ani nevšiml. Když se mu objevila v zorném poli, myslel, že to jsou komáři těsně před jeho krytem, ale pak už to bylo temné rozhraní mezi mrakem a oblohou a blížilo se to k němu. Čára se k němu stočila a roztáhla se nad kopci pod ním. Byl rozčilený, a přece úplně klidný, srdce mu bušilo v uších, chtělo se mu běžet, ale pohyboval se pomalu a těžkopádně, jako by měl nohy z olova. Sunul se po kolenou, až už se obličejem dotkl roští, a stočil pohled dolů. Nohy se mu třáslly, kolena tlačil do měkké hlíny. Najednou měl nohy necitlivé. Zaťal prsty do hlíny – překvapilo ho, jak je teplá. Nad hlavou se mu ozvalo tiché husí kejhání a hvízdavý zvuk doprovázející máchání těžkých křídel. Sevřel prst na spoušti. Zaskřípělo polekané zakejhání: husy ho zahlédly a prudce popolétly o tři metry výš. Farrell už stál a sledoval jednu husu a vzápětí mířil na druhou, ale pak se zaměřil na jinou ještě blíže. Sledoval ji, ale prudce změnila směr a nad hlavou mu proletěla k řece. Vypálil, pak ještě jednou, ale husy letěly dál. Kejhající hejno už se rozdělilo a bylo mimo dostřel, nízko letící útvar splýnul se zvlněnou krajinou. Ještě jednou vystřelil a zase si šel kleknout do úkrytu. Někde vzadu na kopci a trochu nalevo slyšel střilet Franka, výstřely se rozléhaly kaňonem jako rány bičem. Mátlo ho, že od řeky přilétaly další husy, typický klín letěl vzhůru kaňonem, měl namířeno na pole nad ním. Opatrně nabil – zasunul do zádě hlavně zelený vroubkovaný náboj 2s; dutě to prasklo, když zapadl do komory. Ovšemže je lepší vystřelit šestkrát než jen třikrát. Bleskově sundal ze spodní hlavně dřevěný uzávěr a pružinku i uzávěr si strčil do kapsy. Frank zase střílel, a najednou kolem prolétlo hejno, kterého si vůbec nevšiml. Díval se za ním a pak k němu nízko a ze strany

letěly další tři husy. Počkal si, až byly blíž. Vynořily se za úbočím jen asi třicet metrů od něho, hlavami rytmicky kývaly zprava doleva, černá očka se jim leskla. Když letěly kolem, klečel už jen na jednom kolenu. Nespěchal: spoušť zmáčkl v okamžiku, kdy byly až u něho. Nejbližší husa sebou trhla a padala k zemi. Vystřelil ještě jednou, když změnily směr. Viděl, jak se husa zastavila ve vzduchu, jako by narazila do neviditelné stěny a snažila se přes ni dostat, ale hned pak se převrátila a s hlavou svěšenou a křídly roztaženými se točivě snášela k zemi. Poslední náboje spotřeboval na třetí husu, i když už zřejmě byla mimo dostřel. Pátý výstřel ji zarazil: ocas sebou cukl a poklesl, ale křídly máchala dál. Dlouho se díval, jak letí pořád níž. Nakonec zmizela v jedné soutěsce.

Farrell v krytu položil obě husy na záda a uhladil jim světlé peří na břiše. Byly to bernešky velké, zvané „houkačky“. Teď už mu nevadilo, že tamty bernešky letěly moc vysoko a zmizely kdesi po proudu řeky. Seděl u keře, kouřil a pozoroval, jak se na nebi přeskupují mraky. Pak usnul, mohlo být něco po poledni.

Vzbudil se celý ztuhlý. Byla mu zima, a přece byl zpocený. Slunce už nesvítilo, zatáhlo se a obloha byla úplně šedá. Kdesi se ozývaly odlétající husy – v údolích po jejich kejhání zůstávala zvláštní ozvěna –, ale viděl jen mokré černé kopce, které tam, kde tušil řeku, mizely v mlze. Přešel si rukou přes obličej a zachvěl se. Vstal. V kaňonu i nad kopci visela hustá mlha. Vnímal chladný, vlhký vzduch – dotýkal se jeho čela, tváří, rtů. Otevřel kryt a vyběhl do kopce.

Stál u auta a mačkal klakson. Pak přiběhl Frank a odtrhl mu paži od okénka.

„Co šlíš? Stalo se něco?“

„Musím domů, to se stalo!“

„Ježišmarjá! No tak si teda nasedni...“

Pak už mlčeli, tedy až na to, že se ještě v pšeničné oblasti Farrell dvakrát zeptal, kolik je hodin. Frank měl mezi zuby doutník a nespouštěl oči ze silnice. Když vjeli do prvních cárů mlhy, rozsvítil světla. Na hlavní silnici se mlha zdvihla. Kdesi ve tmě kolem auta se kupily mraky a na přední sklo dopadly první kapky. Ve světle re-

flektorů zahlédli tři letící kachny: přistály na jezírku u silnice. Farrell zamrkal.

„Viděl jsi je?“ zeptal se Frank.

Farrell přikývl.

„A jak ti je?“

„Skvěle.“

„Střelil jsi nějaký husy?“

Farrell si mnul dlaně o sebe a proplétal si prsty. Nakonec složil ruce do klína. „Nejspíš ne.“

„Tak to je bída. Slyšel jsem, jak střílíš.“ Posunul si doutník k druhému koutku. Snažil se potáhnout, ale doutník byl vyhaslý. Ještě chvíli doutník převaloval v ústech, pak ho odložil do popelníku a podíval se na Farrella.

„Nic mi po tom teda není, ale jestli tě trápí něco doma... Myslím, že by sis to neměl tak brát. Budeš pak dýl žít. A nebudeš šedivej jako já.“ Rozkašlal se a dal se do smíchu. „Vím, že jsem nebyl jinej. Pamatuju se...“

Farrell sedí v koženém křesle pod mosaznou lampou a dívá se, jak se Iris češe. Na klíně má časopis na křídovém papíře, dvoustrana s fotografií z místa nějakého neštěstí, výjev po zemětřesení někde na Blízkém východě. Lampička nad toaletním stolkem svítí, ale jinak je v pokoji tma. Kartáč jejími vlasy rychle projíždí, dlouhé, rytmické tahy, v pokoji je slyšet slabé vrzání. Ještě musí zavolat Frankovi a potvrdit, že spolu ráno vyrazí na lov. Oknem dovnitř táhne chladný vlhký vzduch. Klepnutí kartáčem o kraj toaletního stolku. „Víš, Lewi,“ říká, „že jsem těhotná?“

Je mu nepříjemný pach, který po ní v koupelně zůstal. Osušku hodila na nádržku WC. V umyvadle je trochu pudru. Zvlhnuł a je mazlavý, z pudru se udělal kolem bílého umyvadla tlustý žlutý proužek. Farrell pudr smyje a umyvadlo opláchně.

Holí se. Když otočí hlavu, vidí do obývacího pokoje: Iris z profilu, sedí na stoličce před starým toaletním stolkem. Češe se. Farrell odkládá břitvu, oplachuje si obličej a zase břitvu bere do ruky. V tu chvíli zaslechne, jak do střechy bubnují první dešťové kapky...